

Program de prevenire a violenței și infracțiunilor în mediul școlar „ÎMPREUNĂ PRINDEM CURAJ”

1. Baza legală

- a) Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare;
- b) Planul Național Cadru de Siguranță Școlară;
- c) Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Anexa la Ordinul ministrului educației nr. 6235/06.09.2023;
- d) Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

2. Context

Comportamentele agresive și violența tind să devină o problemă majoră a societății de azi. Agresivitatea este prezentă în toate mediile, implicând costuri sociale ridicate. Conceptul de violență este definit în raport cu noțiunea de agresivitate, majoritatea abordărilor considerând că agresivitatea este specifică instinctului, iar violența provine mai mult din influențele culturale, din contextele în care își trăiește experiențele individul, precum și din educația primită de acesta.

Amplificarea agresivității și a violenței în mediul școlar generează îngrijorare și nevoia de a veni cu soluții concrete și eficiente pentru stoparea acestui fenomen. Abordarea agresivității și violenței în mediul școlar se realizează nu doar prin politici educaționale bine gândite și coerente, ci și prin strategii eficiente de intervenție la clasă, prin implicarea directă a cadrelor didactice și a elevilor, a familiei și a comunității.

La nivel guvernamental, prin Programul de Guvernare 2023-2024, la Pct. 10. Ministerul Educației, s-a stabilit atingerea Obiectivului de guvernare 2: Infrastructură școlară și siguranță, prin elaborarea și implementarea Planului Național de Combatere a Violenței Școlare, în vederea prevenirii și reducerii violenței școlare, în toate formele ei.

La nivel de politici publice, Ministerul Educației a aprobat Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și a personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar și a suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, în baza căreia sunt gestionate la nivelul unităților de învățământ preuniversitar faptele de violență verbală, fizică, psihologică - *bullying*, emoțională, sexuală, socială, culturală, cibernetică, precum și orice alte activități sau comportamente care pot pune în pericol sănătatea sau integritatea beneficiarilor primari și a personalului din învățământ.

Pe lângă gestionarea situațiilor de violență sau a suspiciunilor întemeiate de violență, Ministerul Educației are ca obiectiv și prevenirea apariției unor astfel de situații. În acest sens, dispozițiile art. 65 alin (1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, prevăd că în 6 luni de la data intrării în vigoare, la inițiativa Ministerului Educației, Guvernul României va aproba Planul național de combatere a violenței școlare (PNCVS), prin

hotărâre de Guvern. Pe baza PNCVS, ROFUIP și a unei evaluări a climatului școlar, în colaborare cu reprezentanții elevilor, reprezentanții părinților și cu instituțiile locale abilitate, precum Serviciul siguranță școlară, Serviciul public de asistență socială, Direcția generală de asistență socială și protecția copilului, unitățile de învățământ adoptă planuri de prevenire și reducere a violenței în școli.

Faptele de violență din mediul școlar au consecințe multiple și profunde. Acestea acționează atât asupra dezvoltării socio-emoționale ale elevilor, cât și asupra actului de predare-învățare. Programul propus are ca scop prevenirea apariției și dezvoltării comportamentelor agresive, faptelor de violență și infracțiune în mediul școlar și se realizează cu participarea tuturor actorilor implicați în procesul de educație.

4. Bugetul programului și mecanismul de alocare a banilor:

Bugetul total al programului este 1.407.473 lei, iar bugetul pe județ este diferențiat în funcție de dimensiunea populației școlare. Sumele alocate pe județe/Municipiul București sunt prevăzute în Anexa 2 la Ordinul ministrului educației pentru aprobarea Programului de prevenire a violenței și a infracțiunilor în mediul școlar „Împreună prindem curaj” și pentru alocarea sumelor provenind din Mecanismul național de susținere a prevenirii criminalității.

ISJ/ISMB vor primi în buget sumele de mai sus, ca suplimentare la buget, capitolul 65.01 „Învățământ”, titlul 57 „Asistență socială”, urmând ca acestea să fie distribuite unităților de învățământ selectate; lista cu unitățile de învățământ care vor beneficia de finanțare va fi înaintată la ISJ/ISMB de către directorul CJRAE/CMBRAE, în urma evaluării proiectelor depuse. Bugetul maxim care poate fi alocat unei unități de învățământ este **4.000 lei**.

5. Scopul programului

Prevenirea și reducerea violenței și a infracțiunilor în mediul școlar.

6. Obiectivele programului

- Crearea unui **climat** sigur, primitor și de susținere pentru toți beneficiarii implicați (preșcolari, elevi, personalul unității și părinți) la nivelul unităților de învățământ;
- Îmbunătățirea **relațiilor/coeziunii** dintre personalul școlii, familie și preșcolari/elevi, inclusiv a colaborării acestora în vederea susținerii victimelor să gestioneze momentul traumatic și a autorilor să-și îmbunătățească comportamentul;
- Capacitarea **preșcolarilor/elevilor** să raporteze faptele de violență și a martorilor să adopte strategii de susținere a victimelor și descurajare a comportamentelor violente ale autorilor;
- Îmbunătățirea **abilităților sociale și emoționale ale preșcolarilor/ elevilor**, inclusiv a capacității acestora de identificare, interpretare, exprimare și autocontrol/autoreglare a emoțiilor într-o manieră constructivă față de sine și față de ceilalți;
- Conștientizarea consecințelor asociate săvârșirii **faptelor de violență și a infracțiunilor**.

7. Indicatorii de rezultat ai programului

Indicator	Țintă la nivel național	Țintă la nivelul județului/ unității de învățământ preuniversitar
Număr unități de învățământ care au desfășurat activități în cadrul programului	250	Cel puțin 5 unități de învățământ din fiecare județ
Număr cadre didactice care s-au implicat în derularea activităților la nivelul unităților de învățământ	1.250	Minim 5 cadre didactice din fiecare unitate de învățământ selectată în program.
Număr elevi care au beneficiat de activitățile derulate în cadrul programului, la nivelul unităților de învățământ	20.000	N/A
Număr părinți/ reprezentanți legali care au beneficiat de activitățile derulate în cadrul programului, la nivelul unităților de învățământ	10.000	N/A
Număr parteneri implicați în derularea activităților la nivelul unităților de învățământ	100	N/A

8. Grupul țintă

Programul se adresează preșcolarilor, elevilor din învățământul primar, gimnazial, liceal și postliceal, părinților/familiilor preșcolarilor și elevilor.

9. Calendarul programului

Programul de prevenire a violenței și a infracțiunilor în mediul școlar se va desfășura pe parcursul anului școlar 2023-2024 și va avea următorul calendar:

Activitatea	Responsabil	Perioada
1. Informarea unităților de învățământ (UIP) privind oportunitatea înscrierii în program	Ministerul Educației și CJRAE, CMBRAE	Noiembrie 2023
2. Alocarea sumelor dedicate implementării Programului în bugetele inspectoratelor școlare	Ministerul Educației	Noiembrie 2023
3. Constituirea echipelor de proiect la nivel de județ/Municipiul București și definirea criteriilor specifice de selecție a UIP (dacă este cazul)	CJRAE, CMBRAE	Noiembrie 2023
4. Informarea UIP privind oportunitatea și condițiile de participare în program	CJRAE, CMBRAE	Noiembrie 2023
5. Înscrierea unităților de învățământ în program	UIP	10 decembrie 2023
6. Selectarea unităților de învățământ în program și transmiterea listelor de către CJRAE/CMBRAE către inspectoratele școlare	CJRAE, CMBRAE	15 decembrie 2023

7. Alocarea, de către ISJ/ISMB, a sumelor dedicate implementării Programului în bugetele unităților selectate	ISJ/ISMB	Decembrie 2023
Activitatea	Responsabil	Perioada
8. Coordonarea/susținerea și monitorizarea activităților la nivelul unităților de învățământ	CJRAE, CMBRAE	Ianuarie - mai 2024
9. Desfășurarea activităților la nivelul unităților de învățământ	UIP	Ianuarie - iunie 2024
10. Raportarea activităților desfășurate și a rezultatelor obținute la nivelul unităților de învățământ	UIP	Iunie 2024
11. Transmiterea rapoartelor financiare de la UIP către ISJ/ISMB	UIP	Iulie 2024
12. Verificarea rapoartelor financiare	ISJ/ISMB	Iulie 2024
13. Centralizarea rezultatelor obținute la nivel județean și raportarea acestora către ME	CJRAE, CMBRAE	Iulie 2024
14. Centralizarea rezultatelor obținute la nivel național și raportarea acestora	Ministerul Educației	August 2024

10. Rolul Ministerului Educației

În cadrul programului Ministerul Educației:

- informează unitățile de învățământ privind oportunitatea și condițiile de participare în program;
- coordonează desfășurarea programului;
- sprijină și monitorizează CJRAE/ CMBRAE în desfășurarea programului;
- elaborează și aprobă raportul național al programului.

11. Rolul CJRAE/CMBRAE

În cadrul programului CJRAE/CMBRAE:

- constituie echipa de proiect a județului/Municipiului București;
- informează unitățile de învățământ privind oportunitatea și condițiile de participare în program;
- dacă e necesar, definește criterii specifice de selecție a școlilor, în funcție de nevoile și particularitățile județene;
- sprijină unitățile de învățământ în procesul de identificare a nevoilor preșcolarilor/elevilor și de proiectare a activităților;
- gestionează procesul de înscriere și selecție a unităților de învățământ în program;
- sprijină și monitorizează activitățile desfășurate de unitățile de învățământ selectate în program;
- centralizează și raportează activitățile desfășurate în județ și rezultatele acestora.

12. Rolul inspectoratelor școlare În cadrul programului ISJ/ISMB:

- nominalizează un reprezentant în echipa de proiect a județului/Municipiului București;
- sprijină și monitorizează CJRAE/CMBRAE în desfășurarea programului;
- distribuie sumele alocate unităților de învățământ, conform selecției realizate de CJRAE/CMBRAE și sprijină CJRAE/CMBRAE în gestionarea acestor fonduri;
- verifică legalitatea tuturor cheltuielilor efectuate de unitățile de învățământ în cadrul proiectelor finanțate, în baza rapoartelor financiare transmise de directorii unităților de învățământ.

13. Rolul unităților de învățământ

În cadrul programului unitățile de învățământ selectate:

- desemnează o persoană care să coordoneze proiectul și numește echipa de proiect
- proiectează și desfășoară activități adecvate obiectivelor programului și nevoilor preșcolarilor/elevilor;
- utilizează fondurile primite într-o manieră eficientă și responsabilă;
- înaintează la ISJ/ISMB un raport financiar referitor la utilizarea fondurilor primite; toate documentele justificative referitoare la utilizarea fondurilor primite vor fi păstrate la sediul unității de învățământ;
- raportează la CJRAE/CMBRAE activitățile desfășurate în unitatea de învățământ și rezultatele acestora.

14. Înscrierea și selecția unităților de învățământ:

Programul este deschis tuturor unităților de învățământ cu personalitate juridică din țară.

Participarea la proiect se face pe baza înscrierii și selecției de către CJRAE, CMBRAE.

Condiții de participare:

- unitatea de învățământ să aibă personalitate juridică;
- unitatea de învățământ demonstrează că există necesitatea inițierii și desfășurării unor activități de prevenire a violenței și infracțiunilor pentru preșcolari/elevi și familiile acestora;
- unitatea de învățământ își propune să implice *Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității* în proiectarea și desfășurarea activităților.

Criterii generale de selecție (3-5 criterii):

- Formularul de înscriere este completat în întregime, sunt descrise nevoile preșcolarilor/elevilor, activitățile propuse, rezultatele așteptate, echipa implicată, parteneriatele și cheltuielile necesare;
- Activitățile propuse sunt adecvate pentru nevoile preșcolarilor/elevilor și se încadrează în obiectivele programului;
- Desfășurarea activităților propuse este planificată în perioada noiembrie 2023 - mai 2024;
- Bugetul solicitat este de maxim 4000 lei; • Cheltuielile și bugetul estimat sunt corelate cu activitățile propuse.

La aceste criterii generale CJRAE/CMBRAE poate să adauge alte criterii specifice de selecție.

15. Activități

Unitățile de învățământ sunt încurajate să proiecteze, inițieze și desfășoare activități adaptate nevoilor preșcolari/elevilor, familiilor acestora și climatului școlar.

Activitățile bazate pe implicarea activă a preșcolariilor/elevilor, pe cooperare și crearea unui spațiu sigur pentru fiecare pot avea un impact semnificativ și pozitiv asupra acestora. De asemenea, o componentă importantă este implicarea părinților în activitățile școlii, alături de alți parteneri sau reprezentanți ai comunității locale. Încurajăm atât parteneriatele publice, cât și cele publicprivate, între unitățile de învățământ și ONG-uri sau/și reprezentanți ai mediului de afaceri.

Activitățile pot fi organizate în cadru școlar sau extrașcolar, inclusiv în săptămâna „Școala Altfel”.

Exemple de activități:

- Activități de cunoaștere și dezvoltare a coeziunii pentru elevi, cadre didactice.
- Biblioteca vie, inclusiv cu victime ale violenței/ persoane care au fost condamnate, apoi reintegrate și reabilite social;
- Teatru forum;
- Cluburi de filme/ documentare tematice;
- Grupuri de sprijin pentru elevii implicați în situații de violență (elevii cu comportamente violente, elevii victime dar și elevii martori);
- Vizite la tribunal, la muzeele închisorilor;
- Activități de învățare între egali (peer education);
- Activități artistice și sportive;
- Concursuri tematice;
- Campanii de conștientizare și sensibilizare;
- Ateliere pentru susținerea familiilor în ceea ce privește exercitarea rolului lor educativ (în colaborare cu cadre didactice și cu alți parteneri);
- Întâlniri ale elevilor și cadrelor didactice cu reprezentanți ai Poliției și Jandarmeriei, Serviciului pentru siguranța școlară, în vederea realizării unor dezbateri pe teme referitoare la fenomenul violenței;
- Participarea cadrelor didactice la activități de formare privind managementul/rezolvarea conflictelor și managementul clasei, dezvoltarea abilităților de comunicare, promovarea cooperării, organizate în cadrul școlii, la CCD sau la parteneri;
- Sesiuni de informare/instruire referitoare la aplicarea Procedurii de management a cazurilor de violență adresate personalului unităților de învățământ și chiar elevilor.

16. Cheltuieli acceptate în cadrul programului

Cheltuielile acceptate în cadrul programului trebuie să îndeplinească următoarele **condiții**:

- să fie **necesare** pentru realizarea activităților planificate de unitatea de învățământ;
- să fie **efectuate în perioada** de implementare a programului;
- să fie **înregistrate în contabilitatea beneficiarului**, să fie dovedite prin documente originale emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau de alte documente contabile cu valoare probatorie echivalentă facturilor astfel încât să fie identificabile și verificabile;
- să **respecte prevederile legislației naționale**, inclusiv în ceea ce privește regimul achizițiilor publice;
- să **nu fi făcut obiectul altor finanțări publice**, în condițiile legii.

ATENȚIE! În acest program nu sunt permise cheltuielile salariale.

Exemple de bunuri, echipamente și servicii care pot fi achiziționate:

- Cărți, reviste de specialitate, publicații
- Rechizite, consumabile și papetărie;
- Servicii de transport, diurnă/hrană, protocol;
- Servicii închiriere a spațiilor/ altor facilități,
- Servicii de print, copiere;
- Licențe educaționale, abonamente la resurse/software educaționale, cărți în format digital, audiobookuri;
- Materiale;
- Bilete de intrare la muzee, teatre;
- Premii - cărți, rechizite, echipament electronic de mici dimensiuni (memory stick, căști, boxe portabile etc.)
- Echipamente sportive;
- Recuzită artistică;
- Cursuri/programe de formare a cadrelor didactice privind managementul clasei, dezvoltarea abilităților de comunicare, promovarea cooperării;

Pe lângă aceste exemple, poate fi efectuată orice altă cheltuială, cu condiția ca aceasta să corespundă obiectivelor proiectului din unitatea de învățământ și să respecte prevederile legislative în domeniul achizițiilor publice.

Alocarea pe județe a sumelor pentru implementarea activităților din cadrul Programului de prevenire a violenței și a infracțiunilor în mediul școlar „Împreună prindem curaj”

Județ	Nr. total elevi	Buget alocat (lei)
ALBA	39229	23.000
ARAD	48260	29.000
ARGEȘ	72920	42.000
BACĂU	75118	43.000
BIHOR	69955	41.000
BISTRIȚA-NĂSĂUD	36292	23.000
BOTOȘANI	53423	32.000
BRAȘOV	63710	37.000
BRĂILA	34706	23.000
BUZĂU	51411	29.000
CARAȘ-SEVERIN	32213	21.000
CĂLĂRAȘI	34630	22.000
CLUJ	70513	42.000
CONSTANȚA	85918	51.000
COVASNA	25226	21.000
DÂMBOVIȚA	56621	33.000
DOLJ	69888	41.000
GALAȚI	62504	37.000
GIURGIU	29449	21.000
GORJ	42621	26.000
HARGHITA	39780	24.000
HUNEDOARA	44047	26.000
IALOMIȚA	31031	21.000
IAȘI	99873	58.000
ILFOV	38124	23.000
MARAMUREȘ	54571	33.000
MEHEDINȚI	32197	21.000
MUNICIPIUL BUCUREȘTI	209773	116.473
MUREȘ	65666	39.000
NEAMȚ	59709	35.000
OLT	48240	29.000
PRAHOVA	84755	50.000
SATU MARE	38651	24.000
SĂLAJ	27920	21.000
SIBIU	47793	29.000
SUCEAVA	88773	51.000
TELEORMAN	36213	22.000
TIMIȘ	74281	44.000
TULCEA	24387	21.000

VASLUI	52952	32.000
VÂLCEA	42665	26.000
VRANCEA	40584	25.000
	2.336.592	1.407.473